

Trygga barn

Om barn och säkerhet i vardagen



Svenska
English

فارسی
Soomaali

Srpski,
Hrvatski,
Bosanski

Shqip

Türkçe
Kurmancî

اللغة العربية
كوردی (سۆرانیسی)

Français
Español

Framtagen av Hyresgästföreningen tillsammans med Konsumentverksamheten i Hagfors kommun.

Finns på 12 språk

Denna skrift är framtagen av Hyresgästföreningen tillsammans med Konsumentverksamheten i Hagfors kommun.
Den finns även som pdf-fil att ladda ned från följande webbadresser:
www.hyresgastforeningen.se www.hagfors.se www.konsumentverket.se

Hyresgästföreningen Region Mitt

Länskontor: Box 360, 651 08 Karlstad
Besöksadress: Kungsgatan 1
Tel: 054-17 52 00

Hagfors kommun

Konsumentverksamheten
683 80 Hagfors
Tel: 0563-185 00

© texter: Konsumentverket.

Översättning och grafisk form: Tamarind AB.
Tryck: Redners Offsettryckeri AB.
Augusti 2003.

15 råd om leksaker

När man köper leksaker till barn under tre år måste man vara extra uppmärksam.

1. Köp inte "billigt skräp". Välkända märkesvaror i fackhandeln är oftast bättre. Var extra uppmärksam om du ändå köper leksaker på en marknad eller på andra tillfälliga säljställen.
2. Fråga först, köp sedan. Be om information om leksaken i butiken, be om bruksanvisning och helst en skriftlig sådan. Alla varningar ska vara på svenska.
3. Mjuka djur och dockor ska tåla tvätt. Ögon, nosar, knappar och andra detaljer ska sitta ordentligt fast.
4. Låt bli att köpa leksaker av skör plast som lätt går sönder. Barn under tre år ska ha extra starka leksaker. De ska tåla att både kastas, bankas och bitas i utan att gå sönder.
5. Släng tunna plastförpackningar innan barnet får tag på dem. Släng också alla trasiga leksaker
6. Klipp bort alla plastmärken, plasttrådar till prislappar med mera. Små saker som kan lossna och hamna i munnen kan vara en risk.
7. Se upp för små föremål i chokladägg. De kan vara farliga om barn får dem i halsen.
8. Skallror, bitringar och andra leksaker för barn som inte kan sitta upp själva får inte ha utstående eller påklistrade delar som kan tas loss och täppa till luftvägarna om barnet stoppar dem i munnen.
9. Känn på leksaken. Farlig fyllning knastrar vanligen (till exempel plastpärlor) eller känns grynig. Fråga säljaren vad fyllningen består av. Det ska heller inte finnas dåliga sömmar som kan gå upp. Provdra lite själv. På mjuka djur är sömmen mellan benen ofta en svag punkt.
10. Bollar och andra runda saker ska helst vara minst 5 centimeter i diameter.
11. Var misstänksam mot mjukplast som luktar illa. Det kan bero på att leksaken innehåller skadliga kemikalier.
12. Kritor, färgpennor, filtpennor och liknande ska vara avsedda för småbarn. Pennor för vuxna kan vara farliga att suga och slicka på eller att rita med på huden.
13. Snören och snoddar på leksaker, barnsäng och barnvagn får inte vara mer än 22 centimeter långa. Det gäller även småbarnsleksaker med öglor, knoppar och annat som kan bilda en snara.
14. Ta bort barnsängsleksaken som är spänd över sängen när barnet börja resa sig på händer och knän vid ungefär sex månaders ålder. Barn har blivit hängande över leksaken med risk för strypning.
15. Försök undvika leksaker med kraftigt ljud. Pistoler, mobiltelefoner och pipdjur kan skada hörseln.

Om du har frågor om leksaker och säkerhet, kontakta konsumentvägledaren i din kommun.



Höga ljud

Det finns många roliga och bra leksaker som låter – som pinglar, surrar, spelar melodier, brusar, piper eller ringer. De allra flesta är helt ofarliga. Men det finns också farliga leksaker, som kan skada ett barns hörsel för all framtid.

Under lång tid har det inte funnits några regler för hur högt leksaker får låta. Men den 31 januari 2001 infördes nya EU-regler på området. Reglerna omfattar leksaker som ger ifrån sig mycket korta slag-, knäpp- eller explosionsljud, så kallat impulsbuller, och leksaker som hålls intill örat.



Knallpulver

En knallpulverpistol ger ifrån sig ett så snabbt ljud att hjärnan inte hinner uppfatta ljudstyrkan. Man hör helt enkelt inte att ljudet är skadligt.

Knallpulverpistoler har så pass höga knallar att ett enda skott kan ge bestående hörselskador. Risken är större ju närmare örat ljudet kommer. Just problemet med knallpulverpistoler är ännu inte löst i den nya EU-standarden för leksakers ljudnivåer.

Om barnen absolut vill leka med knallpulver och leksakspistoler är det bättre att de gör det ute.

Men de får inte sikta på varann, i synnerhet inte mot eller nära ansikte och öron.

Smällare

Smällare skadar hörseln på samma sätt som knallpulver. En del smällare har dessutom så kort stubin att man inte hinner springa undan innan smällen kommer.

Knäppljud

Även knäppande leksaker kan avge så höga ljud att hörseln skadas. Det är särskilt allvarligt eftersom det ljud de ger ifrån sig inte gör ont eller känns så höga, men de kan skada örat ändå. Prova inte i affären – fråga i stället om ljudnivån och undvik helst den typen av leksaker.

Varaktiga ljud

Leksakstelefoner, radiostyrda bilar, leksaksverktyg och många elektroniska leksaker har ofta ihållande höga ljud. Sådana leksaker kan du testa i affären. Var särskilt noga med mobiltelefoner och andra leksaker som barnen håller nära örat. Låter det högt och besvärande när du håller leksaken vid örat: köp den inte.

För de minsta

Pipdjur, speldosor, skullror och andra småbarnleksaker som låter har i dag oftast acceptabla ljudnivåer. Men prova också här att hålla leksaken nära örat innan du köper den. Om den skulle hamna i sängen alldeles intill barnets öra kan ljudet skada eller irritera barnet om det är för högt. Tänk på att höga gälla pipljud förstärks i småbarns trånga hörselgångar. Vuxna som leker med småbarn kanske håller en pipdocka, skullra eller speldosa intill barnets öra.

Nappar

Läs på förpackningen när du köper napp. Det ska stå att nappen är typgodkänd och uppfylla kraven i Konsumentverkets riktlinjer.

Gör själv en säkerhetskontroll:

- En napp får inte ha snören, band eller annat som kan fästas runt barnets hals. Det har hänt att småbarn fastnat och strypts.
- Snören till napphållare ska inte vara mer än 22 centimeter långa, vilket är måttet runt halsen på ett sex månader gammalt barn.
- Skölden ska vara så stor att den inte kan komma in i barnets mun. Det ska helst finnas ventilationshål.
- Kolla sugdelen. Det får inte finnas hål eller rivmärken som kan göra att den så småningom lossnar från skölden.
- Provdra i sugdelen varje gång innan barnet får nappen. Materialet blir skörare med tiden.



Olyckor med leksaker: Läs märkningar och varningstexter

En av de allvarligaste olycksriskerna med leksaker är att småbarn stoppar i sig något som fastnar i halsen. Olyckor där barn skadar sina ögon eller sin hörsel händer också. Leta efter CE-märket och varningstexter på förpackningar.

Leksaker kan vara inblandade i olyckor på olika sätt. Ofta handlar det om händelser som att barn ramlat av sina åkleksaker, att de får leksaker kastade i huvudet eller snubblar på dem. Men det inträffar också en del olyckor och olyckstillbud som har att göra med brister hos själva leksaken.

Sätter i halsen

De flesta anmälningar som Konsumentverket får in handlar om leksaker med smådelar som små barn stoppat i munnen. Det kan i värsta fall leda till kvävning eller andra skador. Några exempel är plastkulor i trasiga skullror, ögon och nosar som lossnat från nallar, lösa munstycken till ballonger och leksaker i chokladägg. Man kan själv undersöka leksaker med hjälp av en särskild testcylinder för att se om de kan vara farliga för små barn.

Farliga snören

En annan fara för små barn är leksaker med långa snören. De kan sno sig runt halsen så att barnet inte kan andas. Ögonen är också en utsatt kroppsdel. Det har hänt att hårda pilar, leksakshelikoptrar och katapultflygplan träffat barn i ögonen och orsakat blindhet. Ytterligare ett område som experter ser allvarligt på är bullerskador. Man vet att höga ljudnivåer kan orsaka hörselskador.

CE-märket

En första regel är att titta efter CE-märket. Det innebär att tillverkaren försäkrar att leksaken uppfyller EU:s gemensamma krav på säkerhet och leksaksstandarden SS EN 71.

Leksaken ska också vara märkt med tillverkaren eller importörens namn eller varumärke. Helt anonyma leksaker kan vara riskabla.

Köp inga leksaker som inte har CE-märket. De kan ha dålig kvalitet och vara farliga att leka med. Tyvärr går det inte att lita på att CE-märkta leksaker är säkra. Det fuskas ibland. Alla CE-märkta leksaker har inte testats innan de hamnar i butikshyllorna. Därför gäller det att vara vaksam.



Annan märkning

Vissa leksaker ska också ha varningstext eller åldersmärkning. Leksaker för äldre barn kan vara farliga för småbarn. Det finns en särskild varningssymbol för leksaker som är farliga för barn under tre år. Upplysning om risken ska finnas bredvid symbolen. Ibland finns en skriven varningstext.



Läs varningstext

En varningstext kan till exempel säga att leksaken måste aktas för eld eller att någon vuxen måste hålla uppsikt. Varningen ska vara skriven på svenska. Den är ofta svår att hitta, så det gäller att granska förpackningen noga.

Exempel på varningstext:

”Varning: barn under åtta år kan kvävas av ej uppblåsta eller trasiga ballonger. Nödvändigt med övervakning från vuxen. Håll ouppblåsta ballonger borta från barnen. Kasta genast trasiga ballonger.”

”Varning! Ej lämplig för barn under 36 månader. Innehåller smådelar”

Flytvästar

Barn i båt och barn som leker på bryggor och stränder ska ha räddningsväst på sig. Lämna för den skull aldrig barnen utan tillsyn. En flytväst är ingen barnvakt.

Flytvästar till små barn bör vara enkla för den vuxna att sätta på, men svåra för barnet att ta av.

Rätt storlek

En barnväst får inte vara för stor. Då kommer flytkraften för långt ned. Om barnet hamnar i vattnet kommer underkroppen att lyftas för högt samtidigt som huvudet tippas bakåt.

Grenband ska inte spännas för hårt. Det är obekvämt och kan ge ett felaktigt flytläge. Spelrummet mellan bandet och grenen bör vara cirka fem centimeter.

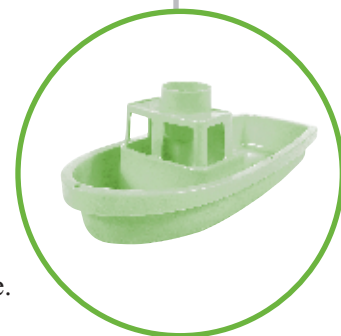
Provbada

Lär barnet flyta i västen och vänja sig vid att räddningsvästen vill vända kroppen till ryggläge. Annars riskerar ett litet barn lätt att råka i panik om det ofrivilligt skulle falla i vattnet.

Gå gärna till en simhall och öva. Provbada också före varje säsong så vet du att västen fungerar på rätt sätt.

Barn under ett år

Barn under ett år är oftast besvärade av att bära flytväst. På större båtar kan man i stället låta dem använda sele. En kraftig barnvagnssele fästad på ett lämpligt ställe kan vara en lösning. Eller en cykelbarnstol ordentligt fastsatt. Men självklart måste en passande flytväst finnas med ombord.



Simhjälpmedel

På marknaden förekommer vissa simhjälpmedel som är just vad namnet anger: nämligen ett hjälpmedel för simträning och inte en räddningsutrustning. Det är viktigt att tänka på.

Hyra eller köpa begagnat

Om du köper begagnad flytväst, kontrollera sömmar, spännen, band och ytterhölje. Äldre västar blir gärna sköra i ytteryget. Köp bara CE-märkta västar.

I många kommuner kan man hyra flytvästar. Du kan få reda på var genom att kontakta konsumentvägledningen i din kommun.